

Előbb egy jelentéktelennek látszó pincelejáromögött egy még kevesek által ismert, titkos szabadkőműves szertartásterem maradványaira lehetett rácsodálkozni. Majd a híres budafoki borpincészetek egyik legrégebbikében avatták be a látogatókat a bor és a pezsgő érlelésének szakmai fogásaiba. A gigantikus méretű hordók szomszédságában valóban egy-egy harapásnyi bor megízlelése közben tanulhatta meg a társaság, hogy mi a különbség a borkóstolás és a borozás között. Némi kárpótlásra este, Krúdy Gyula egykori kedvenc óbudai kisvendéglőjében, az író egyik levele alapján elkészített vacsorán kínálkozott lehetőség.

Minden jel arra vall, hogy a konferencia témája iránt érdeklődő könyvtárosok ezúttal is ismeretekben, élményekben, személyes találkozásokban gazdagodva, szakmai identitásukban megerősödve tértek vissza otthonukba. Talán ezért is van az, hogy – mint azt a bevezetőben említettük – az első hívó szóra, a nyár egyéb örömeit másra hagyva, évről-évre útra kelnek a helyismereti könyvtárosok országos tanácskozásának egy-egy újabb állomás helyére. 2004-ben Szolnok várja őket.

Reméljük, a szervezők jövőre is olyan megértő támogatásra találnak, mint amit az idén a Fővárosi Közgyűlés, az NKA, az NKÖM, az MKE, a KELLŐ, a FSZEK és a Kéhly vendéglő biztosított.

Sándor Tibor

Tizenöt év

Január óta szerepel a kolofonban, hogy lapunk XV. évfolyamába lépett. Ott leírva ez a szám semmi egyebet, mint bibliografiai adatot, nem jelent. De: tizenöt év majd' egy negyed emberélet! Mi minden történt mindeközben!

Euforikus volt a kezdet történeti háttere (is). 1989-et írtunk. Talán megbocsátható a visszaemlékezőnek, hogy személyes élményeit idézi fel.

1989. június 10-e, szombat még nem az első munkanapom volt a nemzeti könyvtárban, hiszen hivatalosan csak 12-ikétől, hétfőtől voltam állományban, ám egy afféle gyorstalpaló tanfolyamon vettem részt: a Word szövegszerkesztő DOS-os 4.0-ás változatával ismerkedtünk néhányan. Nem sértem meg talán, ha elmondom, az előadó nem is enyhén dadogott, két szava közt nyugodtan lehetett szunyálni (ami rám is fért az előző munkahelyi búcsúztató után).

Edit kolléganóm kénytelen volt fegyelmeztetben figyelni, mert ő másnapról már ezzel a programmal rögzítette kézírásokból az akkorra már a

névkeresztségen is átesett Könyvtári Levelező/lap cikkeit.

Annak az évnek a tavaszán gondolt egy merészet, és útjára indította a Könyvtári Expressz *Szente Ferenc*, a KMK igazgatója, és *Arató Antal*. Laza csuklógyakorlatként. Valószínűen maguk is meglepődtek a fogadtatáson. Igény volt egy ilyen típusú, könnyedebb, nehéz szakmai kérdésekkel kevésbé „terhelt” lapra, s bejegyeztették Könyvtári Levelező/lapként. Azóta is (sőt, visszagondolva a másfél évtizeddel ezelőtti időkre, még inkább) úgy gondolom, szerencsés ötlet volt a Könyvtáros főszerkesztői állásából nyugállományba vonult *Gerő Gyula* gondjaira bízni a szerkesztést.

Ma már nehéz elképzelni, hogy az első számok az imént említett DOS-os Wordben formálódtak, a lézernyomtatón készült szöveget a másolóval készített ábrákkal együtt makett alapján applikáltuk tükörbe. Az akkor legprofesszionálisabbnak tartott Ventura kiadványszerkesztőt az OSZK nyomdájában ugyan használták már, de csak egy példányra vásárolt az intézmény hardlock-kal is védett használati jogot. Nem sokkal később megjelent egy hozzá nagyon hasonlító, ám sokkal olcsóbb szerkesztőprogram Finesse néven, ezt vettük meg. A nyomda ördögének nevezett álságos nyomdahibák lehetősége megduplázódott, s akadt is példa rá nemegyszer. (Gerő Gyula már azt is megígérte, behozza Mogyoródról a fejszójét, és szétveri a masinát.)

A lap akkor kész, ha kész a vezércikke. Akkoriban – s hosszú évekig még – az első oldalon vezércikk állt. Egy kézen meg lehet számolni azokat, amiket nem a felelős kiadó, Szente Feri írt. Ízük, zamatuk volt ezeknek az írásoknak. Egy baj volt velük: amint Szente átadta Gerőnek, azonnal el is hangzott a kérdés: és mikor lehet postázni a lapot? A postázásban (szívesen-e vagy sem) sokan részt vettünk. Az akkori lapszámok vékonyak voltak, 16 oldalra szólt a kiadási engedély. Félbehajtva egy a feladót előrenyomva tartalmazó papírszalaggal fogtuk át s a címet tartalmazó öntapadós címkével ragasztottuk össze.

Az egyik megjelenés napján Szente Feri vidéken volt. Késő délután érkezett fel a lap a nyomdából, s menten csomagolni kellett volna, mert kis késésben voltunk vele. Mégse fogtunk hozzá, mert Gerő Gyula azonnal kiszúrta, hogy fényképcsere történt. Nem eredeti fotót adtunk a nyomdába, hanem a

Könyvtáros egy korábbi számából kellett kifotózni a fényképet.

A bajt az okozta, hogy a kinyitott lap mindkét oldalán volt fénykép, s a sötétkamrában a fotós nem mészázott, melyik képet kell átvennie, így aztán (ha jól emlékszem) egy férfi portréja került a kitüntetett kolleginát méltató cikk mellé. Gyula azonnal leállította a postázást, s azon gyöttrődött, hogyan hozzuk helyre a hibát. Írt hamar egy helyreigazítást, applikáltuk mellé a fénymásolón készült (csapnivalóan rossz minőségű) fotót azzal, hogy további másolatokat rakunk a lapba. Az új másolat aztán olyan rossz volt, hogy majdnem mindegy lett volna, „helyreigazítunk” avagy nem. Megérkezett Sente Feri, s éktelen haragra gerjedt, amikor kiderült, leálltunk a postázással. Menjen ki így a lap, majd a következő számban kimagyarázzuk magunkat – szólt az ukáz, hiába dörmögött magában Gyula, aki egyébként egy apró betűhibába is szinte belebetegedett.

Állandóan hadakoztunk az idővel. Gyakran ránk telefonáltak a rendészetről, szíveskedjünk már hazamenni, mert este 9-kor el kell hagyni az épületet. Aztán átköltözött a lapzárta az én lakásomba, amikor megvettem első otthoni PC-met s mellé egy szkennert meg lézernyomtatót. Persze a lehetőségek illetően mértékű korlátlan javulása határtalanná tett bennünket. Az egyik olimpia idején Gyula elkvártélyolta magát a hallban, a galéria alatt. Korrigált, amikor elkészült egy új oldallal, nézte az olimpiát, s közben-közben elszunyókált. Jól is tette, mert reggel hétre végeztünk a lappal, hazavitte, s a lelkekre kötötte, telefonáljak rá fél 11-kor, hogy elérje a déli vonatot, amivel Veszprémbe utazik. (Ott készült akkoriban az újság.) Én dolgozni mentem reggel, így aztán vállalhattam az ébresztést...

Összehasonlíthatatlanul könnyebb most az életünk, az internet mindennaposá válásának korában. A „tervezett fehér folt” helyére gyerekjáték illusztrációt szerezni. A lesz-e elég anyag gyötrelme azonban ma is kísért. Aztán rendre túlszaladunk a tervezett terjedelmen.

Közben kiadóváltás, személyi változások történnek a folyóirat életében, az azonban szerencsére nem változott, hogy sok-sok külső munkatársunk lelkesen írja a lapot. Ingyen, hiszen újságunk kezdettől fogva nem tudott honoráriumot fizetni az írókért. (Mint ahogy az utóbbi időszakban sajnos szakmánk más lapjai sem tudnak.)

Szóljon hát a köszönet minden szerzőnknek, remélve, hogy újabb évfordulókon is leírhatjuk majd: él még a lap. (Fejős László)

IV. Márton Áron Nyári Egyetem

A Márton Áron Szakkollégium immár negyedik alkalommal hirdette meg 2003. augusztus 18-30. között a határon túli fiatalok számára szervezett nyári egyetemet.

A könyvtár-informatika szekció előadásai az idén a digitalizálásra koncentráltak. A hallgatók (akik között – s ez csupán érdekesség – voltak nem szakmabeliek is) a magyarországi könyvtári rendszerről és stratégiai tervéről, a Könyvtári Intézet és az Országos Széchényi Könyvtár szerepéről, szolgáltatásairól, a digitalizálási technikáról és projektekről, a digitalizálás könyvtári szerepéről, a könyvtárak internetes megjelenéséről, a teljes szövegű elektronikus dokumentumszolgáltatásról hallottak gyakorlati ismeretekkel is megtűzdelt előadásokat és budapesti nagykönyvtárakba látogattak el. Az előadások nagy részének helyszíne a Könyvtári Intézet volt. (F.L.)

Az előadók ajándékkul kapták Virt László könyvét

Lent:
A Könyvtári Intézet
számítógépes oktatóterme
a MÁSZ hallgatóival

